

A photograph of three soldiers in full combat gear, including helmets and vests, sitting in a field of tall, dry grass. The soldiers are looking in various directions, some towards the camera. The background shows a line of trees under a clear sky. The image is partially covered by a dark green circular graphic on the right side.

Vi passer på Danmark - hvem passer på os?

**Sådan kan du som
politiker hjælpe
de danske soldater**

Kære medlem af Folketinget

Vi er i krig i Europa, og den frihed og fred, som vi tager for givet, er under pres. Da krigen i Ukraine brød ud i februar 2022, blev der resolut reageret med en folkeafstemning om forsvarsforbehold og det nationale kompromis, der skulle give Forsvaret en tiltrængt saltvandsindsprøjtning.

På det seneste har I politikere dog været stille, når det gælder forsvarsområdet. Valget i november handlede om det nære og vores velfærd, for det er håndterbart, håndgribeligt; nemt at oversætte. Det forstår vi. Men det må helst ikke fortsætte, for nu er det hverdag, og at glemme forsvaret, sætter vores sikkerhed på spil.

Som soldater er vi en del af det danske forsvar. Vi er en del af NATO. Vi udsendes for at beskytte danske interesser, forsvare menneskerettigheder og redde civile liv. Vi sætter livet på spil for at passe på andre, og nu vil vi gerne stille spørgsmålet:

Hvem passer på os?

De danske konstabler og korporaler, som HKKF repræsenterer, er nogle af de dygtigste og mest velansete i verden,

men de forlader Forsvaret i stor stil. For i de seneste mange år er der blevet skåret ned på Forsvaret i en grad, at det er gået ud over kvaliteten, og det har særligt forringet fastholdelsen af Hærens konstabler. Forsvarsministeriets kasseeftersyn viser derfor, at Forsvaret står på et smuldrende fundament, og på personaleområdet er Forsvaret slet ikke tidssvarende med, hvad de unge forventer i dag.

Vi har nu fået et nyt folketing med en masse nye ansigter. Som fagforening har HKKF derfor et håb om, at en ny forsvarsminister, en ny regering og dig, som menig politiker, sammen med dit parti vil tage Forsvarets udfordringer alvorligt. For Forsvaret står over for en større genopbygning efter årtiers kraftige nedskæringer på personel og materiel. Disse områder er helt afgørende for, at vi i fremtiden kan have et robust forsvar, som kan varetage danske interesser i verden og er i stand til at passe på vores civilsamfund.

HKKF bakker selvfølgelig op om en aftalemodel, hvor vi som faglig organisation har indflydelse på løn- og ansættelsesforhold gennem

overenskomstaftaler med arbejdsgiveren, og hvor det ikke er politikerne, der detailstyrer ansættelsesvilkårene på vores arbejdsplads. Men de politiske beslutninger skaber fundamentet og de økonomiske rammer for ansættelsesvilkårene i Forsvaret, og retningen og ambitionsniveauet hos den statslige arbejdsgiver afspejler de politiske vinde. Det er også derfor, at 2013-forligets politiske indblanding i ansættelsesformerne i Forsvaret, påvirker Forsvaret nu. Og det kan du som politiker gøre noget ved i foråret 2023, når I skal blive enige om rammerne for fremtidens Forsvar.

Derfor kan du på de kommende sider læse om de 5 punkter, som vi i HKKF mener, der bør fokuseres på ved udvælgelsen af det nationale kompromis. Det er helt afgørende, hvis vi skal kunne passe på Danmark.

Vi håber, at du vil læse med.

Tom Block
Forbundsformand for HKKF
- Soldaternes Fagforening

Rimelig løn til at fastholde soldaterne

I valgkampen blev der talt meget om, hvordan de sundhedsfaglige bør få mere i løn, men en sådan favorisering af en særlig gruppe afslører også et dilemma, når vi taler om løn i forhold til ansvar og kompetencer.

En konstabel får en grundløn på 22.284,73 kroner, et militærtillæg på 1.876,73 kroner og 12 procent i pension (2022-tal). I HKKF mener vi ikke, at det står mål med de krav, som vores samfund stiller til en professionel soldat. Lønnen er skamtidigt lav, når man ser på, at soldater ofte redder liv, men også i yderste konsekvens sætter deres eget liv på spil, ligesom de i vores hverdag herhjemme er dem, der går ind og løser flere af de opgaver, som I politikere beslutter. Udover

en lang række internationale opgaver, har de danske soldater i de seneste år eksempelvis stået for grænsebevogtning, smitteopsporing under pandemien og ned- og opgravningen af tusindvis af mink – alle opgaver, der er resultat af politiske beslutninger. Som udsendte er soldaterne desuden på arbejde 24 timer i døgnet, men får kun løn for 7,4 timer, hvilket betyder, at timelønnen reelt er en tredjedel.

Resultatet? Forsvaret har alt for svært ved at fastholde de dygtige soldater.

I årevis har afgangene af konstabler i hæren ligget på ca. 10 procent årligt til stor skade for det professionelle niveau i enhederne, fordi det medfører konstant tab af kompetencer og unødvendigt store omkostninger til rekruttering, uddannelse og træning. Pt. mangler Hærkommandoen derfor over 600 konstabler. Soldaterne gider nemlig ikke at arbejde til en lav løn, slet ikke, når de ovenikøbet skal finde sig i dårligt arbejdsmiljø og manglende karriere- og udviklingsmuligheder.

☒ Hvad kan I som politikere gøre?

I første omgang kan I arbejde for, at konstabler indplaceres som andre faglærte i takt med implementering af erhvervsrettet konstabeluddannelse og sikre, at en del af midlerne, som følger af det nationale kompromis, også bliver til ekstra lønkroner til soldaterne. Et af de største problemer er nemlig, at konstabler betragtes som ufaglærte eller

ikke uddannede nok. Så når man ikke investerer i soldaterne ved at give dem en rimelig løn, anerkender man heller ikke konstablernes værdi og betydning.

Det kan vi godt forstå ikke anses for at være en attraktiv karrierevej.

I kan derfor ligeledes sikre, at der i et nyt Forsvarsforlig afsættes midler nok til at implementere en ny

HR-strategi i Forsvaret, ligesom I kan stille krav til, at den nye HR-strategi er udarbejdet i tæt dialog og samarbejde mellem Forsvarets ledelse og de faglige organisationer. På den måde kan I sikre, at Forsvaret bliver en attraktiv arbejdsplads, der kan rekruttere, udvikle og fastholde medarbejderne.

Unge karriereplaner baseres på uddannelse

Konstabler får masser af uddannelse i Forsvaret, men ofte er uddannelsen for snæver til at passe ind i det, som samfundet efterspørger. Samtidig har de hidtil heller ikke fået papir på det, og det er et kæmpe problem for fastholdelsen.

For at kunne fastholde de unge, skal de nemlig kunne se en karriere for sig både i Forsvaret og på arbejdsmarkedet generelt, og lige nu spænder gammeldags militært snæversyn ben for den drøm.

For et år siden blev pilotprojektet Erhvervsrettet Konstabeluddannelse (EKU), der er rettet mod kamptropperne i Hæren, igangsat. Det er en god begyndelse, men der er behov for hurtigt at udvide projektet til hærens øvrige

tjenestegrene og at udvikle attraktive specialistretninger, som både tilgodeser karriereveje internt i Forsvaret og beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder i civilsamfundet.

Vi ønsker nemlig et Forsvar, hvor man prioriterer den interne karriereudvikling, så soldaterne kan blive uddannet fra konstabel til sergent og til officer. Det vil højne det professionelle niveau i enhederne, og det vil understøtte karriereudviklingen i

konstabelgruppen, hvis der systematisk bliver rekrutteret fra konstabelgruppen til sergentuddannelsen.

Men Forsvaret kan også bidrage til samfundet ved at uddanne langt flere faglærte og professionsuddannede inden for områder, som samfundet mangler, og så bør man investere i civilrettet uddannelse ved at knytte soldater, der forlader Forsvaret, til reserven.

☒ Hvad kan I som politikere gøre?

Som politikere taler I ofte om, hvordan viden skal sikre vores samfund, og hvordan vi som borgere skal uddanne os hele livet. Det er vi enige i er klogt, og derfor vil det være en hjælp, hvis I sætter handling bag ordene og bakker op om at forbedre uddannelsesmulighederne i Forsvaret, afsætter øremærkede midler til en fuld implementering af Erhvervsrettet Konstabeluddannelse (EKU) i Hæren samt genetabler retten til optjening af civiluddannelse,

så soldaterne understøttes i videre- og efteruddannelse. For det vil ikke kun gavne soldaterne, men også samfundsøkonomien.

I kan derfor stille som et politisk krav, at Forsvaret bidrager til at uddanne langt flere faglærte og professionsuddannede end i dag – og selvfølgelig i samme åndedrag afsætte en betragtelig del af det nationale kompromis til investering i uddannelser, så det kommer Forsvaret og samfundet til gode, når

konstablerne går over i Reserven.

I kan også påvirke politisk, at ordningen med de militære lærlinge genindføres. Det er en god idé, fordi Forsvaret har brug for militært uddannede faglærte, og fordi det skaber et attraktivt uddannelsesstilbud, som kan tiltrække og fastholde den nye – og lille – generation, der pt. indtager det danske arbejdsmarked.

En effektiv reserve frem for en værnepligtig svingdør

Der er brug for flere veluddannede professionelle soldater i Forsvaret i de kommende år. Hærens materiel og opgaver er i dag så komplekse, at de ikke kan løses med baggrund i en almindelig værnepligt.

Situationen i dag er derfor uholdbar. Mange enheder er kronisk underbemandet, og personalet løber alt for stærkt for at løse opgaverne. De militære kapaciteter skal blive mere robuste, og der skal sikres, at der er tilstrækkeligt personel til at løse opgaverne og samtidig have tid til genopbygning og restitution. Masser af sagkyndige analyser peger desuden entydigt på, at Forsvaret skal styrke personalesiden for at opnå strategisk mobilitet og øge antallet af professionelle soldater i de eksisterende enheder for at opnå en stor nok robusthed.

Frem for flere værnepligtige bør der derfor investeres i flere professionelle soldater og i deres uddannelse og kompetenceudvikling. Værnepligtige kan nemlig ikke løfte de opgaver, som Danmark har brug for som en del af

NATO-alliancen, eller i de konflikter, som vi oplever både på europæisk plan og rundt om i verden.

Som supplement og støtte til den stående styrke af professionelle soldater bør vi i stedet opbygge en effektiv reserve. HKKF ser gerne, at man investerer i en reserve, som kan være et aktiv både for det civile arbejdsmarked og for Forsvaret.

Et mobiliseringsforsvar baseret på værnepligt er både dyrt og har begrænset anvendelighed, fordi de værnepligtige selvfølgelig ikke kan løse Forsvarets internationale opgaver, ligesom det selvsagt er et dårligt kriseberedskab. En reserve vil derimod kunne understøtte Forsvarets stående styrke meget målrettet og fleksibelt og have de nødvendige militære kompetencer på plads. Derfor er der brug for en reform af værnepligten.

🗨️ Hvad kan I som politikere gøre?

Danmarks vigtigste samarbejdspartnere i NATO har alle indrettet deres forsvar uden værnepligt. Det synes vi er værd at tænke over.

Derfor kan I tænke mere langsigtet i et kommende forsvarsforlig

og arbejde for at styrke Forsvarets stående styrke samt prioritere opbygningen af en effektiv reserve fremfor en mobiliseringsstyrke.

Et arbejdsmiljø uden skimmelsvamp og krænkelse

Skimmelsvamp og en sandkasse af en lejr. Da det første hold soldater kom til Letland, som en del af NATOs tilstedeværelse i Baltikum, havde de ikke engang toiletpapir og måtte bygge deres lejr op fra bunden.

Men det er ikke kun, når soldaterne er udsendt, at de skal finde sig i kritisable forhold. Forsvarets økonomi er så presset, at der ikke er nok penge til vedligehold, og det betyder, at kasernerne forfalder, og at soldaterne skal arbejde og bo i forhold, som både er usunde og uhumske.

Udover at der i dagligdagen kommer en lang række ekstra opgaver, som går ud over soldaternes uddannelse, skal soldaterne også spare på kilometer, når de træner med infanterikampkøretøjer (IKK), de er nødsaget til at spare på våben, som soldaterne mener kan redde liv i krigszoner, og man skærer på den

vigtige træning. Selv udstyr mangler i en grad, at det er svært eksempelvis for kvinder overhovedet at få tøj og hjelme i små nok størrelser, og som er udformet i korrekt anatomi.

Og apropos kvinder, er det næppe gået nogens næse forbi, at vi også i Forsvaret kæmper med krænkelse og til tider endda grove overgreb. I HKKF hjælper vi disse medlemmer, og det har vist sig, at det er langt mere komplekst end en krænkelse og en krænker. For det her handler også om kultur. Både hvordan vi taler om og til hinanden, men også om, hvordan vi håndterer det, når det sker, så det er trygt for alle at arbejde i Forsvaret.

☒ Hvad kan I som politikere gøre?

I kan sikre, at der i det nationale forlig og i forsvarsforliget øremærkes penge til at forbedre forholdene og renovere vores kaserner. I forhold til krænkelse kan I rent principielt gøre op med

tavshedskulturen og bakke op om Forsvarets øverste ledelse og deres nultolerance, når det gælder krænkende adfærd.

Ledelse fra høj til lav

God og ansvarlig ledelse er alfa og omega for arbejdsmiljøet. Men i Forsvaret kæmper vi desværre også med det.

Viljen er der, men den usunde kultur stikker dybt og er præget af tavshed og til tider direkte grovheder. Det skaber en kultur, hvor medarbejderne er bange for, hvordan lederne vil reagere, hvis de klager over dårligt arbejdsmiljø, mens lederne bliver bekymrede for, hvordan deres ledere vil se på dem, hvis de er deres ledelsesansvar bevidst og fortæller om de problemer, som de oplever.

Samtidig har vi en udfordring med, at der er for mange chefer til medarbejderne. Selvom planen egentlig var at reducere antallet af ledere, er udviklingen gået i den stik modsatte retning. Man har forsøgt at "skåne" de operative militære chefer fra at udøve ledelse, hvorfor ledelsesopgaver er blevet fjernet fra dem og centraliseret, og man har opfundet nye ledelseslag såsom de såkaldte "Command Teams", der burde være rettet mod den operative kerneopgave, men som i stedet kortslutter samarbejdssystemet. Det er en helt forfejlet udvikling både praktisk og økonomisk, når det, som Forsvaret har brug for, er medarbejdere til at løse opgaverne.

En af årsagerne til, at de unge ikke bliver i Forsvaret er, at de ikke bryder sig om tonen. Ganske enkelt gider de ikke at blive råbt ad, og det kan vi sådan set godt forstå. Der er en tendens til, at tonen fra det operative også bliver dominerende i hverdagen, og det er efter vores mening unødvendigt og bidrager til et utrygt arbejdsmiljø, ligesom det smitter fra de erfarne ledere til de unge, så det bliver en del af ledelseskulturen.

Når det er sagt, bør det nævnes, at der allerede er mange dygtige ledere i Forsvaret – men vi skal sikre, at de har trygge rammer, så de også har rum til at lede. Kort sagt skal lederne kunne andet og mere end at føre an i militære operationer. De skal også kunne udøve en god og tidssvarende ledelse af medarbejdere i samarbejde med personalerepræsentanterne, og de skal have kendskab til love, aftaler og regler, som sætter rammerne for deres virksomhed. God forvaltning kan nemlig ikke adskilles fra den operative ledelsesopgave, og vi skal derfor have etableret både rum til og en kultur for en ordentlig ledelse i Forsvaret.

Ø Hvad kan I som politikere gøre?

I kan sætte fokus på betydningen af god ledelse og værdien af inddragende samarbejde i Forsvaret. Uddannelse og løn er vigtige incitamenter, når man skal tiltrække ledere, men også når man skal fastholde og udvikle

soldater med lederpotentialer. Så vi er tilbage ved udgangspunktet – forligene. Bak op om, at vi skal investere i vores danske soldater. Sådan kan I være med til at sikre, at Forsvaret inspireres af best practice inden for ledelse.

Kære politiker

**Pas på os, som vi passer på Danmark
og gør de danske soldaters forhold
til en del af din politiske dagsorden.**

På forhånd tak,

Tom Block

Forbundsformand for HKKF - Soldaternes Fagforening

➔ Er du interesseret
i at vide mere om,

hvad HKKF arbejder med, og
hvordan du som politiker kan
forbedre soldaternes hverdag?
Så hold dig endelig ikke tilbage.

Kontakt mig på tlf. 23963003 eller
mail tb@hkkf.dk